

Czas na zmianę

dwumiesięcznik Nr 2(7)/2014

SPIS TREŚCI

Romowie zatrująją ...?	str	3
Roma, Polska, Świat	str	4
Zaproszenie	str	7
Spotkanie autorskie	str	8
Węgry. Wyrok...	str	9
UE: Wysiłki	str	9
Komisja Europejska	str	10
Działam i zmieniam	str	19
Gdzie warto być	str	20
Z kroniki dziejów	str	22
Dzień kultury romskiej	str	24
Horoskop zawodowy	str	25
Kim zostanę jak dorosnę?	str	26
Muzeum w Goeteborgu	str	28
Romowie w Szwecji	str	29

STOPKA REDAKCYJNA

Redaktor naczelny	Izabela Leśniewska
Redaktor działu poradniczo –informacyjnego	Mateusz Nowak
Redaktor działu publicystycznego	Karol Kwiatkowski
Autorzy tekstów	Anna Kołodziej Anna Łuczak Edyta Mliczkowska Urban Grzegorz Kępa Patrycja Tymczyszyn
Grafika	Artur Michalec

Od redakcji

W XX wieku temat romski gościł w wielu europejskich gabinetach na wysokich szczeblach. Również w kwietniu odbył się istotne dla wszystkich spotkanie wśród europejskich polityków. Roma Summit – 4 kwietnia, ważne dla Romów święto czyli 8 kwietnia Międzynarodowy Dzień Romów. W tym numerze trochę politycznie , refleksyjnie , kulturowo i edukacyjnie. Mam nadzieję , że nasi stali czytelnicy

jak i nowi zaznajomią się z tematyką romską i chociaż trochę pomoże im zrozumieć społeczeństwo romskie.

Romowie zatrują powietrze? Spór polsko-cygański w Maszkowicach

Michał Chodurski 07.02.2014

Mieszkańcy osiedla romskiego w Maszkowicach: wypalamy odpady z biedy, foto: Monika Chrobak IAR

Jedni walczą o czyste powietrze i zdrowie, drudzy o przetrwanie. Eskalacja konfliktu między Polakami a Romami w gminie Łącko w Małopolsce.

- Inicjator zbierania podpisów pod petycją Jacek Ząbek, sołtys Maszkowic (IAR/M. Chrobak) Dodaj do playlisty

- Sprzedaż miedzi to jedyna szansa na godne życie tłumaczą Romowie (IAR/M. Chrobak)

- Stereotypy wciąż są obecne - podkreśla Zbigniew Piekarski, pełnomocnik starosty nowosądeckiego ds. mniejszości narodowych (IAR/M. Chrobak) Mieszkańcy gminy w specjalnej petycji proszą o interwencję w sprawie masowego wypalania przez miejscową społeczność cygańską toksycznych odpadów, które później sprzedawane są na złom.

Jak tłumaczą Romowie, robią to z biedy. Protestujących jednak to nie przekonuje bo jak podkreślają, jest to działalność szkodliwa dla ich życia i zdrowia. - Sprawa jest poważna - mówi inicjator zbierania podpisów pod petycją Jacek Ząbek, sołtys Maszkowic, w której znajduje się największe osiedle romskie w gminie. Jak dodaje toksyczne kłęby dymu z ognisk szkodzą nie tylko mieszkańcom Maszkowic ale innym pobliskim wsiom.

Osiedle cygańskie w Maszkowicach skupia blisko 200 mieszkańców. Prawie wszyscy nie pracują. Utrzymują się jedy-

nie z zasiłków społecznych. - Sprzedaż miedzi to jedyna szansa na godne życie bo nikt nie chce nas zatrudnić - tłumaczą Romowie. - Z biedy to robimy. Nie mamy normalnej pracy. Zrobiliśmy kursy: na układanie kostki brukowej, wózki widłowe. Ale roboty nie mamy. Wiemy, że to jest trujące, ale nie mamy wyboru - mówią Cyganie. Nie kryją rozgoryczenia: - Nikt pracy nam nie da. Aż tak źle wyglądamy? Trędowaci jesteśmy? To osiedle romskie to jest rezerwat. To świadczy o naszej bezradności w stosunku do ludzi - mówili reporterce IAR.

Zbigniew Piekarski, pełnomocnik starosty nowosądeckiego ds. mniejszości narodowej potwierdza, że brak pracy wśród Romów to efekt nie tylko wciąż słabego wykształcenia ale też stereotypów. Jak dodaje przedsiębiorcy nierzadko postrze-

gają Romów jako nieobowiązkowych pracowników czy skłonnych do kradzieży.

- Problem rozwiązać mogą być jedynie szersze działania systemowe ale musi być też dobra wola ze strony społeczności romskiej - twierdzi wójt gminy Łącko, Janusz Klag. Jego zdaniem jednak w pierwszej kolejności odpowiednie instytucje powinny przywrócić się tematowi nielegalnego recyklingu.

Pod petycją podpisało się 150 mieszkańców gminy Łącko. Trafiła ona między innymi do parlamentarzystów i wielu instytucji państwowych.

ROMA POLSKA ŚWIAT

8 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Romów

Międzynarodowy Dzień Romów obchodzony 8 kwietnia, to czas w którym świętują Romowie pod każdą szerokością geograficzną. Ta szczególna data została ustanowiona na IV Kongresie International Romani Union, który odbył się w Jadwisinie nieopodal Serocka w 1990 roku pod patronatem UNESCO. Dzień ten upamiętnia 8 kwietnia 1971 roku, kiedy to na pierwszym Światowym Kongresie Romów w Orpington pod Londynem spotkało się 25 przedstawicieli narodu romskiego z różnych zakątków świata.

W trakcie Kongresu zainaugurowano działalność Międzynarodowej Unii Romskiej (IRU), która zwróciła się do państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych, aby uznały Romów za mniejszość narodową. Na kongresie tym uznano także za właściwe stosowanie nazwy „Rom” dla określenia wszystkich Romów świata. Tego samego dnia jako symbole narodu romskiego ustalona została flaga oraz hymn. Na cześć tych wydarzeń dzień 8 kwietnia nazywany jest Międzynarodowym Dniem Romów, który świętowany jest nie tylko przez Romów, ale i przez wielu miłośników kultury i tradycji romskiej.

Obchody Międzynarodowego Dnia Romów obchodzone są z roku na rok w coraz większej ilości państw i miast. Można rzec, że wszędzie gdzie mieszkają Romowie, święto to na stałe wpisało się do kalendarza.

10 lat Polski w Unii Europejskiej

1 maja obchodzić będziemy 10. rocznicę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wraz z partnerami z całej Polski planuje liczne działania, które zaprezentują skalę zmian, jakie nastąpiły w Polsce dzięki obecności w UE i wykorzystaniu Funduszy Europejskich.

Akcja obejmuje m.in.:

- Dni Otwarte Funduszy Europejskich - w całej Polsce w dniach od 1 do 11 maja beneficjenci umożliwią zwiedzanie swoich projektów bezpłatnie, ze zniżką lub zapewnią dodatkowe atrakcje, jak np. otwarcie niedostępnych na co dzień miejsc: hal produkcyjnych, kulis teatru czy budowanej stacji metra. Organizowane będą pikniki rodzinne, warsztaty, pokazy naukowe, zmagania sportowe, rajdy rowerowe, konkursy, koncerty, zabawy i wiele, wiele innych. Sprawdź, jakie atrakcje czekają w Twojej okolicy!

- Imprezy plenerowe, które zostaną zorganizowane 1 maja we wszystkich województwach oraz wieczorny koncert na warszawskim Podzamczu. Transmisja na żywo 1 maja w TVP 1 o godz. 21.20. Wystąpią m.in. Maryla Rodowicz, Edyta Górniak, Kayah, Ewa Farna, Zakopower i wielu innych znanych artystów!

Wszystkie elementy akcji obecne będą na antenach TVP, która wyemituje kilkanaście rodzajów audycji, w tym programów angażujących widzów.

Zachęcamy do korzystania z oferty przygotowanej w ramach Dni Otwartych, udziału w imprezach, konkursach oraz oglądania programów telewizyjnych!

Informacje o wszystkich działaniach podejmowanych w ramach akcji z okazji 10-lecia członkostwa Polski w UE znajdują się na stronie www.10latwue.pl. Zachęcamy do jej bieżącego śledzenia i zapoznania się z licznymi atrakcjami, które zostały przygotowane w całej Polsce.

Mglisty obraz dyskryminacji Romów

Opublikowany na początku października raport OBWE, dotyczący działań na rzecz poprawy sytuacji Romów i Sinti w całej Europie, kreśli „mglisty obraz” i pokazuje „widoczne luki” w tej kwestii. Tak stwierdzili uczestnicy dorocznej konferencji OBWE w Warszawie. „Sytuacja nie poprawiła się na tyle, na ile liczyliśmy” – powiedział o przyjętym w 2003 roku planie działań Ambasador Janez Lenarčič – Dyrektor Biura Demokratycznych Instytucji i Praw Człowieka. „Wciąż istnieje dużo kwestii wymagających poprawy, aby osiągnąć zadowalający poziom w naszym regionie” – dodał.

Z Raportu wynika jednoznacznie, że sytuacja Romów jest znacznie lepsza pod względem materialnym, jak i statusu społecznego w krajach Europy Zachodniej i Północnej, niż w Europie Środkowo – Wschodniej czy Południowo – Wschodniej. Najgorzej jest pod tym względem na Bałkanach, natomiast stosunkowo najlepiej w krajach skandynawskich. Jeśli chodzi o wspomniane kraje Europy Południowo – Wschodniej, można stwierdzić, iż na porządku dziennym są tam przypadki odmowy udzielenia Romom pomocy medycznej, jedynie z powodu bycia Romem. Podobne przypadki mają tam miejsce w kwestii dostępu do urzędów administracji publicznej.

Rezultatem ubóstwa i braku właściwej opieki lekarskiej są fatalne warunki mieszkaniowe, które również przekładają się na często fatalny stan zdrowia Romów. W Chorwacji miejscowy rząd przeznaczył 3 miliony Euro, z czego 1,2 miliona to wkład własny z budżetu państwa, na budowę i modernizację mieszkań dla społeczności romskiej. Chorwacja wraz z Serbią, Rumunią, Bułgarią, Bośnią i Hercegowiną, Węgrami, Czechami i Słowacją, uczestniczy w programie „Dekada Uczestnictwa Romów” (2005 – 2015). W Fin-

landii władze wspierają budowę osiedli dla Romów i innych grup imigranckich. W Turcji niestety częstym zjawiskiem jest przesiedlanie Romów z ich dotychczasowych osiedli, które w ramach modernizacji dzielnic są likwidowane. Przykładem może być tu osiedle Sulukule, niedaleko Stambułu w Turcji, jak również osiedla romskie we Włoszech, niszczone od ponad 1,5 roku na fali ogólnokrajowej antypatii w stosunku do Romów.

Raport Departamentu Stanu

Raport na temat przestrzegania praw człowieka na świecie 2013/2014

Sekretarz Stanu USA John Kerry przedłożył najnowszy raport na temat przestrzegania praw człowieka na świecie (2013 Human Rights Report). Coroczny raport Departamentu Stanu opisuje sytuację dotyczącą przestrzegania praw człowieka w 199 państwach i regionach na świecie.

W raporcie ujęta została również Polska. Wśród najważniejszych problemów w zakresie praw człowieka w naszym kraju wymieniono: nieefektywny system sądowniczy, długotrwałe procedury sądowe, które utrudniają wymierzenie sprawiedliwości. Zauważono wzrost zachowań rasistowskich i ksenofobicznych, różnorakie przestępstwa w tym podpalenia, przypadki antysemityzmu. Lokalne organizacje pozarządowe odnotowały, że metody śledzenia przestępstw dotyczących nienawiści uległy poprawie, jednakże śledztwa policyjne dotyczące aktów antysemitycznych oraz ksenofobicznych nie doprowadziły do zatrzymania sprawców.

Wśród poruszanych problemów znalazły się: kwestia więźniów, warunki w więzieniach, traktowanie skazanych przez strażników. Nadal pomimo poczynionych wysiłków wszechobecna jest korupcja. Niejednoznaczne procedury uniemożli-

ROMA POLSKA ŚWIAT

wiają odpowiednią klasyfikację przemocy w rodzinie oraz traktowanie tego zjawiska jak zbrodni.

Wspomniano również o problemach takich jak: dyskryminacja kobiet na rynku pracy, nadużycia i wykorzystywanie seksualne dzieci, handel ludźmi, dyskryminacja i przemoc wobec mniejszości etnicznych, lesbijek, gejów, osób biseksualnych i transseksualnych, łamanie prawa pracowników do zrzeszania się, wstępowania do związków, do strajków, dyskryminacja związków zawodowych.

W raporcie napomknięto także o społecznej dyskryminacji Romów. Przywódcy romscy skarżyli się na dyskryminację w pracy, ograniczony dostęp do mieszkań, usług bankowych, systemu sprawiedliwości, mediów czy edukacji. Przywołano zdania w Andrychowie, Wrocławiu oraz Łodzi. Organizacje romskie i Ministerstwo Edukacji poinformowało, że władze szczególnie w południowej części kraju nadal bez przyczyny wysyłają dzieci romskie do szkół dla dzieci z upośledzeniem umysłowym. Podczas gdy na poziomie krajowym około 80% Romów było bezrobotnych, poziom bezrobocia w niektórych regionach osiągnął prawie 100%.

Z raportu wynika, że rząd przeznaczył około 10 mln złotych na roczny program na rzecz Romów, który obejmował projekty edukacyjne oraz mające na celu poprawę zdrowia, warunków życia oraz zmniejszenia bezrobocia. Program skupiał się również na edukacji obywatelskiej oraz zapewnianiu dotacji dla studentów i licealistów.

Odnotowano również pojedyncze przypadki przemocy na tle rasowym, w tym słownej i fizycznej agresji skierowanej do osób pochodzenia afrykańskiego, azjatyckiego i arabskiego. Ukraińskie i białoruskie mniejszości wciąż doświadczają dyskryminacji.

Jak zauważono w raporcie, rząd egzekwuje prawa człowieka i podejmuje kroki, które mają na celu poprawienie warunków życia obywateli, jak również czyni kroki mające na celu pociągnięcie do odpowiedzialności urzędników, którzy dopuścili się nadużycia w służbach bezpieczeństwa jak i rządzie.

Organizacja
kursów i szkoleń
Karolina Kwiatkowska

Projekt „Rozwój zawodowy Asystentów Edukacji Romskiej” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach poddziałania 1.3.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Warszawa, 25.04.2014

ZAPROSZENIE

Mamy ogromny zaszczyt zaproszenie

Pana

na pierwszy zjazd kursu pt.

Rozwój zawodowy Asystentów Edukacji Romskiej.

Zjazd odbędzie się w

Radomiu w dniach: 23-25 maja 2014w godzinach 9.00 – 17.00.

WAŻNE: Zajęcia rozpoczną się o godzinie 9.00, prosimy o przybycie w czwartek (22 maja) wieczorem.

Hotel PROMENADA

Radom u. Bulwarowa 15

Kurs Rozwój zawodowy Asystentów Edukacji Romskiej organizowany jest w celu podniesienia kwalifikacji osób wykonujących zawód Asystenta Edukacji Romskiej, wyposażenia ich w wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, prawa dot. mniejszości oraz praw dziecka, zwiększenia umiejętności pracy z dzieckiem w szkole i komunikacji z pracownikami systemu oświaty.

Kurs jest przygotowany i będzie prowadzony pod opieką merytoryczną kadry naukowo – dydaktycznej Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej.

WYJAZD KAŻDEGO OSTATNIEGO DNIA PO SNIADANIU

Kolejne zjazdy odbędą się w następujących terminach:

Kraków, 14-16 czerwca (przyjazd 13 czerwca wieczorem)

Sopot, 7 – 13 lipca(przyjazd 6 lipca wieczorem)

Radom, 27-31 sierpnia (przyjazd 26 sierpnia wieczorem)

Warszawa, 17-19 października (przyjazd 16 października wieczorem)

Radom, 14-16 listopada(przyjazd 13 listopada wieczorem)

Radom, 9-11stycznia(przyjazd 8 stycznia wieczorem)

Będziemy wysyłać informacje o każdym nowym zjeździe i podamy adres hotelu

Cieszymy się ogromnie na spotkanie z Państwem!

W imieniu Organizatorów

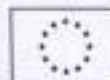
Anna Chodynicka

Koordynator ds. Projektu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚĆ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Spotkanie autorskie z panią Magdalena Kozłowską, czyli kilka istotnych słów o Romach

9 kwietnia cztery uczestniczki Wielkiego Maratonu Czytelniczego dla gimnazjum wraz z opiekunem wybrały się do Gdańska na spotkanie z autorką książki pod intrygującym tytułem „Zupa z jeża” – panią Magdaleną Kozłowską.

Spotkanie odbyło się, tradycyjnie już, w klimatycznym wnętrzu Filii Biblioteki Gdańskiej mieszczącej się na nie mniej urokliwej ulicy Mariackiej. Pani Magdalena opowiadała co nieco o sobie. Dowiedziałyśmy się, że obecnie pracuje w warszawskiej fabryce przyjemności, czyli fabryce Wedla jako specjalista do spraw BHP i ochrony środowiska. Czytanie jest jej ogromną pasją, a książka wokół której toczyła się rozmowa, stanowi czwartą w jej niewielkim dorobku pisarskim. Autorka pochodzi z niewielkiej miejscowości Kowary, znajdującej się w Karkonoszach. Istotnym elementem społeczności Kowar jest duża grupa żyjących tam Romów. Książka „Zupa z jeża” o tematyce romskiej zrodziła się zatem z naturalnego zainteresowania tymi sąsiadami.

Pani Kozłowska opowiadała o barwnej kulturze Romów, przedstawiała różne aspekty życia w ich sąsiedztwie, czasami wcale niełatwe. Spotkanie zakończyło się wnioskiem, że Romowie niezasymilowani stanowią często spory i wciąż nierozwiązany problem. Autorka wyraziła nadzieję, że młode pokolenie, którego przedstawiciele przybyli na spotkanie być może w przyszłości znajdzie satysfakcjonujące jego rozwiązanie.

„Spotkanie autorskie z p. Magdaleną Kozłowską było niezwykle interesujące. Dzięki niemu pogłębiłam wiedzę na temat Romów.” (Agata Skrzypek)

„Spotkanie było bardzo ciekawe. Pani Magdalena jest bardzo interesującą osobą.” (Oliwia Siejbik)

„Spotkanie autorskie z autorką „Zupy z jeża” było bardzo interesujące i emocjonujące. Na spotkaniu dowiedziałam się wiele rzeczy o Romach, o których nie miałam pojęcia.” (Sandra Joskowska).

Spotkanie autorskie z panią Magdalena Kozłowską, czyli kilka istotnych słów o Romach

9 kwietnia cztery uczestniczki Wielkiego Maratonu Czytelniczego dla gimnazjum wraz z opiekunem wybrały się do Gdańska na spotkanie z autorką książki pod intrygującym tytułem „Zupa z jeża” – panią Magdaleną Kozłowską.

Spotkanie odbyło się, tradycyjnie już, w klimatycznym wnętrzu Filii Biblioteki Gdańskiej mieszczącej się na nie mniej urokliwej ulicy Mariackiej. Pani Magdalena opowiadała co nieco o sobie. Dowiedziałyśmy się, że obecnie pracuje w warszawskiej fabryce przyjemności, czyli fabryce Wedla jako specjalista do spraw BHP i ochrony środowiska. Czytanie jest jej ogromną pasją, a książka wokół której toczyła się rozmowa, stanowi czwartą w jej niewielkim dorobku pisarskim. Autorka pochodzi z niewielkiej miejscowości Kowary, znajdującej się w Karkonoszach. Istotnym elementem społeczności Kowar jest duża grupa żyjących tam Romów. Książka „Zupa z jeża” o tematyce romskiej zrodziła się zatem z naturalnego zainteresowania tymi sąsiadami.

Pani Kozłowska opowiadała o barwnej kulturze Romów, przedstawiała różne aspekty życia w ich sąsiedztwie, czasami wcale niełatwe. Spotkanie zakończyło się wnioskiem, że Romowie niezasymilowani stanowią często spory i wciąż nierozwiązany problem. Autorka wyraziła nadzieję, że młode pokolenie, którego przedstawiciele przybyli na spotkanie być może w przyszłości znajdzie satysfakcjonujące jego rozwiązanie.

„Spotkanie autorskie z p. Magdaleną Kozłowską było niezwykle interesujące. Dzięki niemu pogłębiłam wiedzę na temat Romów.” (Agata Skrzypek)

„Spotkanie było bardzo ciekawe. Pani Magdalena jest bardzo interesującą osobą.” (Oliwia Siejbik)

„Spotkanie autorskie z autorką „Zupy z jeża” było bardzo interesujące i emocjonujące. Na spotkaniu dowiedziałam się wiele rzeczy o Romach, o których nie miałam pojęcia.” (Sandra Joskowska)

Węgry: Wyrok w sprawie segregacji romskich dzieci

01 marca 2014

Węgierski sąd wydał wyrok w toczącym się od lat procesie w sprawie segregacji dzieci romskich. Szkoła w miejscowości Nyiregyhaza została założona przez kościół greko-katolicki. Większość wychowanków szkoły stanowią dzieci romskie. obrońcy praw człowieka krytykowali od lat działanie szkoły, twierdząc, że jej istnienie przyczynia się do pogłębiania segregacji dzieci romskich od innych uczniów z Nyireghaza.

W 2007 roku przeprowadzono zainspirowaną działaniami zwalczającymi segregację w Stanach Zjednoczonych kampanię: szkoła została zamknięta, a jej uczniów rozwożono do innych szkół w Nyireghaza, tak, aby wyrównać proporcję uczniów pochodzenia romskiego we wszystkich placówkach oświatowych. W 2011 roku kierowany przez Fidesz samorząd podjął decyzję o ponownym otwarciu szkoły i przekazał ją kościołowi greko-katolickiemu.

Ta decyzja została oprotestowana przez walczącą o wyrównanie szans edukacyjnych wszystkich dzieci Fundację "Szansa dla dzieci". Fundacja złożyła pozwy przeciwko państwu i kościołowi greko-katolickiemu zarządzającemu szkołą. Pozwanym postawiono zarzut przyczyniania się do segregacji dzieci romskich.

W ogłoszonym wczoraj wyroku sąd orzekł, że działanie szkoły jest sprzeczne z przepisami węgierskiego prawa antydyskryminacyjnego i ze wskazówkami Rady Europy. Przedstawiciele Fundacji "Szansa dla dzieci" oraz Stowarzyszenia na Rzecz Praw i Wolności twierdzą, że wyrok jest istotnym głosem w debacie na temat segregacji Romów i, że przyczyni się do poprawienia dostępu Romów do edukacji w całym kraju.

W dziesięciomilionowych Węgrzech żyje 800 tysięcy Romów. Sprawa ich dyskryminacji powraca regularnie w dotyczących Węgier raportach na temat przestrzegania praw człowieka.

UE: wysiłki na rzecz integracji Romów przynoszą owoce

Z opublikowanego dziś sprawozdania UE wynika, że widać już rezultaty działań na rzecz poprawy warunków życia ludności romskiej w Europie, które podejmowano w ostatnich trzech latach. Jednak nadal pozostaje wiele do zrobienia.

Od kiedy w 2011 r. przywódcy UE zobowiązali się do podjęcia działań na rzecz integracji Romów, zwiększył się odsetek dzieci romskich uczęszczających do szkół, ustanowiono programy pomagające Romom w znalezieniu pracy oraz podjęto wysiłki zmierzające do zniwelowania luki między Romami a resztą społeczeństwa.

Nierówne szanse

Romowie doświadczają znacznych nierówności społecznych w porównaniu z resztą społeczeństwa europejskiego. Mniejszy odsetek dzieci kończy szkołę podstawową, stopa bezrobocia jest wyższa, a średnia długość życia – około 10 lat niższa niż w przypadku innych Europejczyków.

Projekty integracyjne realizowane w krajach UE od 2011 r. skupiają się na 4 obszarach. Są to: edukacja, zatrudnienie, zdrowie i mieszkalnictwo.

Postępy, jakie opisano w opublikowanym dziś sprawozdaniu, są następujące:

- w Finlandii odsetek dzieci romskich uczęszczających do przedszkola wzrósł z 2 proc. do 60 proc.

- w Irlandii wędrownym społecznościom trawelerów towarzyszą nauczyciele

- w Niemczech utworzono grupę zadaniową, której celem jest zachęcanie lokalnych społeczności do akceptowania Romów jako sąsiadów

- na Słowacji wprowadzono czasowe środki specjalne zmierzające do zwalczania dyskryminacji.

Jednak nadal istnieją pewne trudności:

- poczyniono niewielkie postępy w zakresie poprawy stopy zatrudnienia Romów w całej Europie

- dostęp do podstawowego ubezpieczenia zdrowotnego w dalszym ciągu stanowi problem w niektórych krajach

- problem dyskryminacji nie został wyeliminowany.

Szczyt w sprawie Romów

Publikacja sprawozdania zbiega się w czasie z trzecim unijnym szczytem w sprawie Romów w Brukseli, podczas którego politycy oraz przedstawiciele grup interesów i organizacji z całej Europy będą omawiać postępy, jakie poczyniono, projekty, które okazały się najbardziej skuteczne, i dalsze działania, jakie należy podjąć. Roczne sprawozdania składane przez kraje UE mają pomóc w koordynacji i ocenie wysiłków. Przewidziano również dodatkowe fundusze.

20 proc. środków z Europejskiego Funduszu Społecznego – przeznaczonych na zwiększanie możliwości dotyczących zatrudnienia – zostanie teraz przeznaczonych na projekty na rzecz włączenia społecznego (obecnie jest to 15 proc.).

Spółeczność romska

W Europie mieszka 10-12 mln Romów. W wielu krajach stanowią oni znaczący i stale rosnący odsetek populacji w wieku szkolnym, a więc są istotną częścią przyszłej siły roboczej.

Ważne jest, aby umożliwić im edukację i dostęp do rynku pracy, tak aby mogli w pełni uczestniczyć w życiu gospodarczym i społecznym.

Komisja Europejska Komunikat prasowy

Bruksela, 4 kwietnia 2014 r.

Integracja Romów: unijne ramy dotyczące strategii krajowych przynoszą pierwsze rezultaty

Dzięki skoordynowanym działaniom Komisji Europejskiej integracja Romów jest ważnym punktem agendy politycznej w całej Europie. Według nowego opublikowanego dziś sprawozdania z postępów państw członkowskich dokonanych w wyniku wprowadzenia unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów powoli pojawiają się pierwsze oznaki poprawy warunków życia Romów. Unijne ramy w tej dziedzinie, uzgodnione przez przywódców państw UE w 2011 r. (IP/11/789), tworzą po raz pierwszy w historii solidny mechanizm koordynacji działań na rzecz integracji Romów.

Dwa lata później ministrowie z państw członkowskich jednogłośnie przyjęli pierwszy w historii instrument prawny na szczeblu unijnym na rzecz włączenia społecznego Romów i zobowiązali się do

wykonania zbioru zaleceń Komisji, których celem jest zmniejszenie nierówności społecznych między Romami a resztą społeczeństwa w czterech dziedzinach: edukacji, zatrudnieniu, opiece zdrowotnej i warunkach mieszkaniowych (IP/13/1226).

W opublikowanym dziś sprawozdaniu Komisja oceniła postępy dokonane od 2011 r. w wyniku wprowadzenia unijnych ram i przedstawiła zarówno przykłady dobrych praktyk, jak i obszary, w których konieczne są dalsze działania państw członkowskich. Choć nadal do rozwiązania pozostaje pewna liczba kwestii, widoczna jest już poprawa: większa liczba romskich dzieci korzysta z nauczania przedszkolnego, wprowadza się coraz więcej programów pomagających Romom w znalezieniu pracy oraz programów

mediacji w celu zmniejszenia różnic w dostępie do mieszkań i opieki zdrowotnej między Romami a resztą społeczeństwa. Dzięki nowym unijnym rozporządzeniom dotyczącym wykorzystania funduszy EU państwa członkowskie muszą przeznaczyć 20% środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na cele włączenia społecznego w latach 2014–2020.

„Cztery lata temu integracja Romów nie znajdowała się jeszcze w głównym polu widzenia większości państw członkowskich. Dzięki skoordynowanym działaniom dotarł do nas powiew przemian”, powiedziała wiceprzewodnicząca Viviane Reding, unijny komisarz ds. sprawiedliwości. „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów były kamieniem milowym na drodze do zwiększenia zaangażowania rządów krajowych na najwyższym szczeblu na rzecz poprawy integracji Romów. Nie możemy oczywiście z dnia na dzień

wymazać całych wieków wykluczenia i dyskryminacji, ale dzięki uznaniu tej kwestii za ważny punkt agendy politycznej w Europie już odczuwalna jest poprawa. Przykładowo, trzy lata od wprowadzenia unijnych ram odsetek romskich dzieci korzystających z nauczania przedszkolnego rośnie. Następnym etapem naszych działań mogłoby być wprowadzenie przepisów bardziej ukierunkowanych na integrację Romów oraz instrument finansowy przeznaczony tylko dla tej grupy, tak aby środki finansowe docierały tam, gdzie są najbardziej potrzebne.

„Aby poprawić warunki życia Romów żyjących w Europie na marginesie społeczeństwa, musimy zadbać o to, aby skutecznie wykorzystywano odpowiednie środki ukierunkowane na wspieranie krajowych strategii integracji Romów. Państwa członkowskie powinny również

uwzględniać integrację Romów podczas opracowywania polityki w zakresie edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i dostępu do mieszkań”, powiedział László Andor, europejski komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego. „Nadszedł czas, aby państwa te uznały włączenie społeczne Romów za jeden z priorytetów inwestycji ze środków UE w ciągu najbliższego siedmioletniego okresu finansowego.”

Choć Romowie nadal borykają się z ubóstwem, wykluczeniem społecznym i dyskryminacją, w 28 państwach członkowskich dokonano pewnych postępów,

przedstawionych w opublikowanym dziś sprawozdaniu. Oto jego główne ustalenia: w kwestii edukacji: osiągnięto znaczne postępy w zapewnianiu wszystkim romskim dzieciom wykształcenia przynajmniej na poziomie

podstawowym; przy czym w Finlandii odsetek dzieci korzystających z kształcenia przedszkolnego wzrósł z 2 do 60%; na Węgrzech wprowadzono nowe przepisy, zgodnie z którymi dwuletnie kształcenie przedszkolne jest obowiązkowe dla wszystkich dzieci; podobny obowiązek przedszkolny wprowadzono w Bułgarii; w Irlandii wędrownym społecznościom trawelerów towarzyszą nauczyciele. Jednocześnie potrzebne są dalsze wysiłki, aby zwalczać segregację w tradycyjnych szkołach w wielu państwach członkowskich;

w kwestii zatrudnienia: w ciągu ostatnich czterech lat podejmowano pewne próby zwiększenia szans Romów na zatrudnienie, jednak działaniom tym zbyt rzadko towarzyszyły systematyczne środki oddziałujące na popyt na rynku pracy, obejmujące zwalczanie dyskryminacji i wprowadzanie zachęt dla pracodawców.

Oto niektóre obiecujące praktyki: w Austrii szkoli się mentorów pomagających Romom w poszukiwaniu pracy; w Finlandii dzięki środkom unijnym działają mediatorzy w dziedzinie zatrudnienia Romów; w Hiszpanii funkcjonuje natomiast specjalny program dla doradców ds. zatrudnienia;

w kwestii dostępu do mieszkań: państwa członkowskie poczyniły postępy w promowaniu włączenia społecznego Romów jako działania angażującego zarówno społeczność romską, jak i resztę społeczeństwa, jednak aby starania te przyniosły rezultaty, małe projekty powinny się upowszechnić na skalę europejską. Odnotowano następujące dobre praktyki: w Belgii pracuje 38 mediatorów zajmujących się kwestiami mieszkaniowymi; w Berlinie utworzono za to miejscową grupę zadaniową, której celem jest ułatwienie akceptacji i integracji Romów jako sąsiadów.

w kwestii opieki zdrowotnej: kilka państw skupiło się na poprawie dostępności opieki zdrowotnej dla Romów w najtrudniejszej sytuacji. We Francji władze zobowiązały się do zmniejszenia barier finansowych w dostępie do opieki zdrowotnej; w Rumunii i Hiszpanii natomiast powołano mediatorów dla społeczności romskiej w kwestiach zdrowotnych. Zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej jest nadal wyzwaniem w niektórych państwach członkowskich;

w kwestii dyskryminacji: dzięki działaniom Komisji, we wszystkich państwach członkowskich obowiązują solidne ramy prawne służące zwalczaniu dyskryminacji, jednak państwa te muszą zwiększyć wysiłki, aby przepisy te były stosowane i egzekwowane w praktyce (IP/14/27). Kluczową rolę mają tu spełnienia krajowe organy ds. równości. Na Słowacji wprowadzono czasowe środki specjalne na korzyść Romów;

w kwestii finansowania: przydzielenie wystarczających środków na integrację Romów nadal jest problematyczne. Po raz pierwszy w historii Europejskiego Funduszu Społecznego 20% środków funduszu dostępnych dla państw członkowskich musi być przeznaczonych na włączenie społeczne. Obecnie odsetek ten wynosi średnio 15%. Z myślą o okresie finansowania po roku 2020 Komisja zbada sposoby dalszej poprawy jakości i skuteczności wsparcia finansowego dla Romów, np. przez wprowadzenie specjalnego instrumentu przeznaczonego dla tej społeczności. Więcej przykładów działań w państwach członkowskich zamieszczono w krajowych arkuszach informacyjnych.

Unijny szczyt w sprawie Romów

Sprawozdanie zbiega się w czasie z trzecim unijnym szczytem w sprawie Romów, podczas którego politycy szczebla lokalnego, krajowego i unijnego spotkają z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, aby omówić postępy integracji Romów. Celem szczytu jest ocena tego, jak wdrażane są krajowe strategie integracji Romów, które państwa członkowskie przedkładają corocznie w wyniku przyjętych ram unijnych, oraz czy strategie te przyczyniają się do poprawy warunków życia społeczności romskich. Swoje opinie na temat dotychczasowych postępów oraz sposobów dalszego zwiększenia integracji Romów w przyszłości przedstawi około 500 przedstawicieli instytucji unijnych, rządów i parlamentów krajowych, organizacji międzynarodowych, społeczeństwa obywatelskiego (w tym organizacji romskich) oraz władz lokalnych i regionalnych. Dodatkowe informacje na temat porządku obrad, omawianych zagadnień oraz uczestników szczytu dostępne są pod niniejszym adresem: IP/14/317.

Kontekst

Integracja Romów nie dotyczy wyłącznie kwestii włączenia społecznego. Leży ona także w interesie gospodarczym państw członkowskich, w szczególności tych o dużej mniejszości romskiej. W wielu krajach Romowie stanowią znaczący i stale rosnący odsetek populacji w wieku szkolnym, a więc są istotną częścią przyszłej siły roboczej. Skuteczne działania w zakresie aktywizacji zawodowej oraz zindywidualizowane i ogólnodostępne usługi wsparcia na rzecz Romów poszukujących pracy mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia tej społeczności zrealizowania swojego potencjału oraz aktywnego i równego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarce.

Włączenie społeczne i integracja społeczności romskiej jest wspólnym obowiązkiem państw członkowskich i Unii Europejskiej. Komisja monitoruje postępy dokonane przez państwa członkowskie dzięki unijnym ramom dotyczącym krajowych strategii integracji Romów (IP/11/400, MEMO/11/216). Organizuje ona regularne spotkania sieci koordynatorów odpowiedzialnych za nadzorowanie krajowych strategii integracji Romów ze wszystkich 28 państw UE w celu omówienia postępów i pozostających jeszcze do rozwiązania problemów (MEMO/14/107).

W sprawozdaniu z 2013 r. Komisja Europejska wezwała państwa członkowskie UE do wdrożenia ich krajowych strategii w celu zwiększenia integracji gospodarczej i społecznej Romów w Europie (IP/13/607). Przedstawione w sprawozdaniu ustalenia zostaną także uwzględnione w procesie corocznego europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki społeczno-gospodarczej, co może prowadzić do wydania zaleceń dla poszczególnych krajów w kwestiach dotyczących Romów. Dzięki takiemu corocznemu cyklowi integracja Romów pozostaje stałym i ważnym

punktem agendy europejskiej, a główne założenia polityki nie stoją w sprzeczności z celami włączenia społecznego Romów. W 2013 r. pięć państw członkowskich otrzymało zalecenia w odniesieniu do realizacji krajowych strategii integracji Romów i uwzględniania kwestii dotyczących Romów w głównym nurcie polityki (Bułgaria, Republika Czeska, Węgry, Rumunia i Słowacja

Państwom członkowskim udostępniono fundusze UE w celu finansowania projektów w zakresie integracji społecznej, w tym na rzecz zwiększenia integracji Romów w takich obszarach jak edukacja, zatrudnienie, warunki mieszkaniowe i zdrowie. W latach 2007–2013 na projekty w zakresie włączenia społecznego udostępniono środki w wysokości około 26,5 mld euro. W nowym okresie finansowania 2014–2020 co najmniej 80 mld euro zostanie przeznaczonych na

inwestycje w kapitał ludzki, zatrudnienie i włączenie społeczne w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Państwa członkowskie będą musiały teraz przeznaczyć na cele włączenia społecznego co najmniej 20% swojego przydziału w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (około 16 mld euro). Celem jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych na rzecz integracji Romów. Za zarządzanie tymi środkami odpowiedzialne są państwa członkowskie. Aby pomóc im w tym zadaniu, Komisja opracowała wytyczne dla państw członkowskich dotyczące sposobu opracowywania programów operacyjnych tych państw służących wykorzystaniu funduszy UE i projektów w dziedzinie włączenia społecznego Romów, tak aby uwzględnić w nich podejście służące włączeniu społecznemu i lepiej zaspokajać potrzeby tej społeczności.

Komisja Europejska Komunikat prasowy

Bruksela, dnia 28 marca 2014 r.

Integracja Romów: unijny szczyt w sprawie Romów poświęcony ocenie postępów

Politycy i liderzy szczebla lokalnego, krajowego i europejskiego spotkają się w dniu 4 kwietnia w Brukseli z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, aby omówić postępy w integracji Romów w całej Europie. Będzie to pierwszy unijny szczyt w sprawie Romów od momentu przedstawienia przez Komisję w 2011 r. unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów (IP/11/400). Celem tego spotkania jest przeanalizowanie tego, jak wdrażane są krajowe strategie integracji Romów, które państwa członkowskie przedkładają corocznie w wyniku przyjętych ram unijnych, oraz czy strategie te przyczyniają się do poprawy warunków życia społeczności romskich w terenie. Wśród prelegentów znajdują się przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso, prezydent Rumunii Traian Băsescu, zastępca premiera Bułgarii Zinaida Zlatanowa oraz ministrowie i sekretarze stanu z dziewięciu innych państw członkowskich UE (zob. załącznik). Mówcami ze strony organizacji pozarządowych będą m.in. George Soros, przewodniczący Open Society Foundations oraz Zoni Weisz, jeden z ocalałych z Holokaustu Romów. W wydarzeniu mogą również uczestniczyć dziennikarze. By się zarejestrować, należy wysłać wiadomość na adres Joshua.Salsby@ec.europa.eu.

„Od 2010 r. integracja Romów jest dla Komisji Europejskiej stałym elementem jej polityki. Gdy przypomnimy sobie spotkanie na szczycie w sprawie Romów w Kordobie zaledwie cztery lata temu, stwierdzimy, że kwestia integracji Romów nie znajdowała się wówczas jeszcze w głównym polu widzenia większości państw członkowskich. Uczestnictwo kra-

jowych polityków z wielu państw członkowskich w zbliżającym się szczycie w sprawie Romów w Brukseli pokazuje jednak, że dotarł do nas wiatr przemian. To budujące”, stwierdziła wiceprzewodnicząca Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości. „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów były kamieniem milowym w drodze do zwiększenia zaangażowania rządów krajowych na rzecz poprawy integracji Romów. Liczę na owocne dyskusje na temat najbardziej skutecznych sposobów integracji Romów na poziomie lokalnym, abyśmy mogli zmienić sytuację w terenie. Jestem przekonana, że działając wspólnie, możemy przyczynić się do zmian na korzyść tej największej mniejszości etnicznej w Europie.”

„Państwa członkowskie muszą działać na rzecz poprawy życia codziennego europejskich społeczności Romów w zakresie edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa”, powiedział László Andor, europejski komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego. „Komisja będzie nadal ściśle monitorować konkretne działania państw członkowskich i z nimi współpracować, aby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie dostępnych środków UE w ciągu najbliższych siedmiu lat i osiągnąć ten cel. Szczyt ten jest dobrą okazją do prowadzenia rozmów z wieloma z zainteresowanych, którzy są bezpośrednio zaangażowani w wysiłki na rzecz rzeczywistej poprawy sytuacji społeczności Romów, w szczególności na temat najlepszych sposobów zadbania o to, by niezbędne finansowanie docierało do szczebla lokalnego.”

Trzeci w historii szczyt na szczeblu UE w sprawie Romów zbiega się z przeprowadzaną w 2014 r. przez Komisję Europejską oceną postępów we wdrażaniu krajowych strategii integracji Romów. Jest to jak dotychczas najbardziej znaczące sprawozdanie od przyjęcia ram UE, a

przedstawia ono postępy w państwach członkowskich poczynione od 2011 r. Komisja oceni w nim sytuację w 28 państwach członkowskich w kluczowych obszarach, takich jak edukacja, zatrudnienie, opieka zdrowotna i mieszkalnictwo, a także sytuację w zakresie zwalczania dyskryminacji i wykorzystywania funduszy oraz przedstawi zalecenia. Wyniki zostaną także uwzględnione w procesie corocznego europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej, co może prowadzić do wydania zaleceń dla poszczególnych krajów w kwestiach dotyczących Romów. Dzięki takiemu corocznemu cyklowi kwestia dotycząca integracji romskiej pozostaje stałym i mocnym punktem agendy europejskiej.

Szczyt UE w sprawie Romów odbędzie się w Brukseli w dniu 4 kwietnia 2014 r. (zob. projekt porządku obrad w załączniku). Około 500 przedstawicieli instytucji UE, rządów i parlamentów krajowych, organizacji międzynarodowych, społeczeństwa obywatelskiego (w tym organizacje romskie) oraz władz lokalnych i regionalnych będzie mogło wyrazić swoją opinię na temat tego, co osiągnięto do tej pory i jak można jeszcze bardziej poprawić integrację Romów w przyszłości.

Głównym tematem tegorocznego szczytu będą trzy aspekty poprawy integracji Romów na szczeblu lokalnym: zadbanie o to, by polityka na szczeblu lokalnym należycie uwzględniała wszystkich Romów, wspieranie władz lokalnych i regionalnych w wykorzystywaniu finansowania ze strony UE do wspierania integracji Romów oraz dążenie do tego, by integracja Romów stała się tematem polityki lokalnej również w krajach objętych procesem rozszerzenia. W spotkaniu na szczycie weźmie udział wielu burmistrzów z szeregu państw członkowskich i krajów kandydujących (lista uczestników znajduje się w załączniku).

Spotkanie na szczycie będzie również transmitowane na żywo on-line:

Kontekst

Integracja Romów jest nie tylko społecznym obowiązkiem moralnym. Leży ona także w interesie gospodarczym państw członkowskich, w szczególności tych o dużej mniejszości romskiej. W wielu krajach Romowie stanowią znaczący i stale rosnący odsetek populacji w wieku szkolnym, a więc są istotną częścią przyszłej siły roboczej. Skuteczne działania w zakresie aktywizacji zawodowej oraz zindywidualizowane i ogólnodostępne usługi wsparcia na rzecz Romów poszukujących pracy mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia tej społeczności zrealizowania swojego potencjału oraz aktywnego i równego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarce.

Włączenie społeczne i integracja społeczności Romów jest wspólnym obowiązkiem państw członkowskich i Unii Europejskiej. Komisja monitoruje postępy dokonane przez państwa członkowskie dzięki unijnym ramom dotyczącym krajowych strategii integracji Romów.

Komisja organizuje regularne spotkania sieci koordynatorów odpowiedzialnych za nadzorowanie krajowych strategii integracji Romów ze wszystkich 28 państw UE w celu omówienia postępów i pozostających jeszcze do rozwiązania problemów (MEMO/14/107). Szczyty w sprawie Romów są organizowane w celu podsumowania osiągnięć w ramach działań podejmowanych na szczeblu UE na rzecz integracji Romów oraz odnowienia zobowiązań.

W sprawozdaniu z 2013 r. Komisja Europejska wezwała państwa członkowskie UE do wdrożenia ich krajowych strategii w celu poprawy integracji gospodarczej i społecznej Romów w Europie (IP/13/607). Państwa członkowskie opracowały te strategie w odpowiedzi na przedstawione przez Komisję europejskie ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów przyjęte w dniu 5 kwietnia 2011 r. (zob. IP/11/400, MEMO/11/216), które

zostały poparte przez przywódców państw UE w czerwcu 2011 r. (IP/11/789). W grudniu 2013 r. państwa członkowskie jednogłośnie przyjęły pierwszy w ogóle instrument prawny dotyczący integracji Romów, a mianowicie zalecenie Rady, w którym zobowiązały się do zintensyfikowania integracji gospodarczej i społecznej społeczności Romów (IP/13/1226).

Komisja będzie nadal oceniać postępy państw członkowskich w zakresie integracji Romów, zwłaszcza w krajach o dużym odsetku ludności romskiej, w ramach europejskiego semestru na rok 2014. W 2013 r. pięć państw członkowskich otrzymało zalecenia dla poszczególnych państw w odniesieniu do realizacji krajowych strategii integracji Romów i horyzontalnego uwzględniania kwestii dotyczących Romów w głównym nurcie polityki (Bułgaria, Republika Czeska, Węgry, Rumunia, Słowacja).

Państwom członkowskim udostępniono fundusze UE w celu finansowania projektów w zakresie integracji społecznej, w tym na rzecz poprawy integracji Romów, w takich obszarach, jak kształcenie, zatrudnienie, mieszkalnictwo i zdrowie. W latach 2007–2013 na projekty w zakresie integracji społecznej udostępniono środki w wysokości około 26,5 mld euro. W nowym okresie finansowania 2014–2020 państwa członkowskie muszą przeznaczać co najmniej 20 % swojego przydziału w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz włączenia społecznego. Celem jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych na rzecz integracji Romów. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie tymi środkami oraz za wybór konkretnych projektów.

Szczyt w sprawie Romów w 2014 r. będzie okazją do potwierdzenia zaangażowania politycznego wszystkich państw członkowskich i społeczeństwa obywatelskiego oraz do podążania drogą utorną już przez ramy unijne.

Komisja Europejska Komunikat prasowy

Bruksela, 9 grudnia 2013 r.

Pierwszy w historii UE instrument prawny przyjęty na rzecz integracji Romów 28 państw członkowskich Unii Europejskiej zobowiązało się dziś do wdrożenia zbioru zaleceń zaproponowanych przez Komisję Europejską w celu wzmocnienia ekonomicznej i społecznej integracji społeczności romskich. Zalecenie Rady przyjęto jednogłośnie na spotkaniu ministerialnym Rady niecałe sześć miesięcy po przedstawieniu wniosku przez Komisję (IP/13/607, MEMO/13/610). Jest to pierwszy tego rodzaju instrument prawny na poziomie UE dotyczący integracji Romów.

Przyjąwszy zalecenie, państwa członkowskie zobowiązały się do podjęcia celowych działań, by zmniejszyć różnice dzielące Romów od reszty społeczeństwa.

„Osiągnięte dziś porozumienie jest wyraźnym sygnałem, że państwa członkowskie pragną stawić czoła trudnemu wyzwaniu integracji Romów. Ministrowie zobowiązali się jednomyślnie do poprawy sytuacji społeczności romskiej w warunkach lokalnych”, powiedziała wiceprzewodnicząca Viviane Reding – komisarz UE ds. sprawiedliwości. „Państwa członkowskie mają teraz w swoich rękach narzędzia o podstawowym znaczeniu dla integracji Romów i ważne jest, by słowa zostały wprowadzone w czyn. Nie zawahamy się przypomnieć krajom UE o podjętych zobowiązaniach oraz zapewnić, by zostały zwieńczone sukcesem.”

„Przyjęcie zalecenia jest wyraźnym znakiem, że państwa członkowskie chcą razem inwestować bardziej skutecznie w kapitał ludzki, aby poprawić warunki życia społeczności romskiej w Europie”, powiedział komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego László Andor. „Nie możemy ich zawieść. Zada-

niem państw członkowskich będzie obecnie – w okresie 2014-2020 – przyznanie znacznych funduszy unijnych oraz środków krajowych na pomoc społecznościom romskim w wykorzystaniu własnego potencjału oraz wykazanie woli politycznej na wszystkich szczeblach, tak aby zapewnić, że pieniądze zostaną wydane zgodnie z przeznaczeniem.”

Przyjęte dziś zalecenie Rady w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich zawiera szczegółowe wytyczne mające pomóc państwom członkowskim we wzmożeniu ich wysiłków. Państwom członkowskim zaleca się podejmowanie celowych działań, by zmniejszyć różnice dzielące Romów od reszty społeczeństwa. Zalecenie wzmacnia unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów uzgodnione przez wszystkie państwa członkowskie w 2011 r. (IP/11/789) poprzez ustanowienie warunków skutecznego włączenia społecznego ludności romskiej w państwach członkowskich.

Bazując na sprawozdaniach Komisji dotyczących sytuacji Romów w ostatnich latach, zalecenie koncentruje się na czterech obszarach, w których przywódcy UE określili wspólne cele w zakresie integracji Romów w kontekście unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów. Są to: dostęp do kształcenia, zatrudnienie, opieka zdrowotna i mieszkalnictwo. W celu wdrożenia ukierunkowanych działań w zaleceniu prosi się państwa członkowskie o przeznaczenie nie tylko funduszy unijnych, lecz także krajowych, prywatnych oraz funduszy trzeciego sektora na rzecz włączenia społecznego Romów. Jest to kluczowy czynnik określony przez Komisję w jej ocenie krajowych strategii państw członkowskich w zeszłym roku (IP/12/499).

Ponadto zalecenie zawiera adresowane do państw członkowskich wskazówki dotyczące horyzontalnych kwestii sprzyjających integracji Romów, takich jak za-

pewnienie realizacji strategii na poziomie lokalnym, egzekwowanie przepisów przeciwko dyskryminacji, postępowanie zgodnie z koncepcją inwestycji społecznych, ochrona dzieci i kobiet romskich oraz walka z ubóstwem.

Kolejne kroki

Chociaż zalecenie nie jest prawnie wiążące, oczekuje się obecnie, że państwa członkowskie wdrożą w praktyce konkretne środki, które wywrą pozytywny wpływ na życie Romów. Przedstawione w czerwcu sprawozdanie Komisji z postępu prac pokazało, że państwa członkowskie powinny poprawić swoje wyniki w realizacji krajowych strategii integracji Romów w kontekście unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów (zob. arkusze informacyjne dotyczące poszczególnych krajów). Komisja przedstawi kolejne sprawozdanie z postępów osiągniętych przez państwa członkowskie na wiosnę 2014 r.

Chociaż głosowanie Parlamentu Europejskiego w tej sprawie nie jest formalnie wymagane, Parlament również poparł zalecenie Rady w głosowaniu przeprowadzonym w dniu 5 grudnia przez Komisję Wolności Obywatelskich (LIBE). Komisja zatwierdziła projekt rezolucji w sprawie postępów we wdrażaniu krajowych strategii integracji Romów. W rezolucji tej podkreślono rolę władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki w odniesieniu do Romów oraz znaczenie wyasygnowania odpowiednich środków finansowych na rzecz realizacji strategii integracji Romów. Oczekuje się, że Parlament Europejski zatwierdzi rezolucję na sesji plenarnej na początku 2014 r.

Komisja ze swojej strony będzie w dalszym ciągu oceniać postępy w zakresie integracji Romów w odnośnych sprawozdaniach, które są publikowane wiosną każdego roku. Wyniki tych ocen zostaną również wzięte pod uwagę w procesie związanym z europejskim semestrem na

rzecz koordynacji polityki gospodarczej. W maju 2013 r. w ramach europejskiego semestru, na podstawie wniosku Komisji, Rada zaproponowała tzw. zalecenia dla poszczególnych krajów odnoszące się do kwestii Romów. Ich adresatami było pięć państw członkowskich: Bułgaria, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja i Węgry. W wytycznych dla pięciu poszczególnych państw wezwano je do zapewnienia wprowadzenia krajowych strategii dotyczących integracji oraz włączenia środków dotyczących społeczności romskich do stosownych horyzontalnych strategii politycznych. Dzięki corocznemu cyklowi europejskiego semestru kwestia dotycząca integracji romskiej pozostaje zawsze stałym punktem agendy europejskiej.

Aby osiągnąć wymierne i zrównoważone rezultaty, od roku 2014 należy przeznaczyć środki z budżetów krajowych i budżetu UE. Ważnym instrumentem finansowym wspierającym włączenie społeczności romskiej pozostaną fundusze strukturalne UE, w szczególności Europejski Fundusz Społeczny. Komisja zaproponowała, aby w nadchodzącym okresie finansowania integracja społeczności zmarginalizowanych – takich jak Romowie – stanowiła priorytet inwestycyjny. W związku z tym zaproponowano specjalne uwarunkowania ex-ante w celu zapewnienia, aby wsparcie UE było nieodłączną częścią strategii integracji Romów.

Aby uzyskać niezbędne środki finansowe państwa członkowskie muszą przeznaczyć co najmniej 20 proc. środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na kwestie włączenia społecznego.

Kontekst

Integracja Romów jest nie tylko moralnym obowiązkiem państw członkowskich, ale leży także w ich interesie, szczególnie tych, w których mieszka liczna mniejszość romska. Romowie stanowią istotną i stale rosnącą część populacji w

wieku szkolnym i przyszłych uczestników rynku pracy. Skuteczne działania w zakresie aktywizacji zawodowej oraz zindywidualizowane i ogólnodostępne usługi wsparcia na rzecz Romów poszukujących pracy mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia tej społeczności realizacji jej potencjału oraz aktywnego i równego udziału w życiu społecznym i gospodarce.

W sprawozdaniu z 2013 r. Komisja Europejska wezwała państwa członkowskie UE do wdrożenia ich krajowych strategii w celu poprawy integracji gospodarczej i społecznej Romów w Europie. Państwa członkowskie opracowały te strategie w odpowiedzi na przedstawione przez Komisję europejskie ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów przyjęte w dniu 5 kwietnia 2011 r. (zob. IP/11/400, MEMO/11/216), które zostały poparte przez przywódców państw UE w czerwcu 2011 r. (IP/11/789).

Państwom członkowskim zostały udostępnione fundusze strukturalne UE w celu finansowania projektów w zakresie integracji społecznej, w tym na rzecz poprawy integracji Romów w obszarach takich jak kształcenie, zatrudnienie, mieszkalnictwo i zdrowie. W latach 2007-2013 na projekty w zakresie integracji społecznej udostępniono środki w wysokości 26,5 mld euro. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie tymi środkami oraz za wybór konkretnych projektów. Znaczna część środków trafia do projektów przeznaczonych ogólnie dla wykluczonych społecznie grup i niekoniecznie ich beneficjentem jest jedynie społeczność romska. Aby uzyskać skuteczniejsze i bardziej ukierunkowane projekty, Komisja zwróciła się do państw członkowskich o uruchomienie krajowych punktów kontaktowych, by wspomóc planowanie wykorzystania funduszy na rzecz Romów w państwach członkowskich przy udziale władz lokalnych i regionalnych.

**DZIAŁAM
I
ZMIENIAM!**

REFORMA URZĘDÓW PRACY

Nowelizacja usprawniająca działanie urzędów pracy, do której w czwartek Senat nie wniósł poprawek, znacznie ułatwi obniżenie na koniec roku stopy bezrobocia poniżej 13 proc. - powiedział minister pracy. Nowa jakość w urzędach pracy jest potrzebna.

Chodzi o ustawę reformującą pośredniaki, którą przyjął Senat.

Projekt jest chwalony przez ekonomistów, a według ministra ta reforma spowoduje najpoważniejszą zmianę w urzędach pracy w historii ich funkcjonowania.

- Urząd pracy ma być miejscem otwartym na osoby poszukujące pracy i pracodawców. Do tego dochodzi obniżanie kosztów pracy poprzez bony stażowe, bony zatrudnieniowe.

Wspieranie młodych ludzi na rynku pracy, nowe oferty dla rodziców powracających po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci, profilowanie tych osób.

Zmiany w urzędach pracy, zapisane w nowelizacji, to tylko część działań, które mogą zmniejszyć stopę bezrobocia. Równie ważną kwestią jest gospodarka, która - jak zauważył minister pracy - musi się rozwijać i trzeba ją pobudzać poprzez inwestycje.

Jakich zmian możemy się spodziewać ?

Pracownicy urzędów mają indywidualnie podchodzić do każdego poszukującego pracy. Jak ma to wyglądać w praktyce? Podczas rejestracji w urzędzie osoba szukająca pracy wypełnia z doradcą zawodowym krótki elektroniczny kwestionariusz.

Pierwsza część pozwala ocenić jak bardzo bezrobotny oddalił się od rynku pracy. Składa się na nią dziesięć punktów, które i tak bezrobotny, rejestrując się, musiałby wypełnić.

To m.in.: wiek, płeć, wykształcenie i miejsce zamieszkania.

Ważna będzie druga część kwestionariusza. Ocenia ona gotowość rejestrującego się do

powrotu na rynek pracy. Znajdzie się w niej 13 pkt, m.in. powód rejestracji w urzędzie, ocena chęci współpracy z doradcą zawodowym i chęci znalezienia pracy.

Na podstawie wypełnionej ankiety bezrobotny zostanie przypisany do jednego z trzech profili.

W pierwszym - bezrobotni aktywni - znajdują się osoby dobrze przygotowane do podjęcia pracy, wymagające jedynie przedstawienia przez doradcę konkretnych ofert od pracodawców.

Do drugiego - bezrobotni wymagający wsparcia - trafią osoby zniechęcone, mające obniżoną motywację do szukania pracy, na których umiejętności nie ma już zapotrzebowania na rynku pracy. Nim dostaną konkretną ofertę pracy, muszą podnieść swoje kwalifikacje na szkoleniu lub stażu.

W trzecim profilu - bezrobotni oddaleni od rynku pracy - znajdują się osoby długotrwale bezrobotne, z reguły słabo wykształcone, rejestrujące się głównie dla ubezpieczenia zdrowotnego.

Żeby pomóc tej grupie, oprócz doradcy zawodowego, potrzebna jest współpraca urzędu z ośrodkiem pomocy społecznej, zaangażowanie się lokalnych organizacji pozarządowych, a także wsparcie ze strony prywatnych agencji zatrudnienia.

Każdy bezrobotny i poszukujący pracy zarejestrowany w urzędzie będzie od początku prowadzony przez tego samego doradcę, który przygotowuje dla niego indywidualny plan działania, który będzie sukcesywnie dostosowywany do zmieniających się potrzeb i możliwości bezrobotnego.

Zmieniają się też warunki wynagradzania pracowników pośredniaków, którzy będą rozliczani z efektów swojej pracy. Od nich będzie zależała wysokość ich wynagrodzeń.

Wprowadzone zostaną nowe formy pomocy bezrobotnym. Na przykład: grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, pożyczka na utworzenie stanowiska pracy lub podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia organizowane w ramach trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnionego bezrobotnego w wieku 50+ oraz programy regionalne.

Częścią zmian jest też pakiet dla młodych bezrobotnych.

GDZIE WARTO BYĆ?

CO
WARTO
PRZECZYTAĆ?

„Mietek na wojnie”

„Mietek na wojnie” to nowa pozycja książkowa dla dzieci, autorstwa Natalii Gancarz, cyganolożki i etnografki. Książka opisuje losy głównego bohatera, Bachtała (Szczęściarza), który wcale na wojnie nie walczy, ale jest więźniem obozu zagłady Auschwitz-Birkenau. Poznajemy historię Bachtała i każdy dzień jego obecności w obozie, poznajemy jego rodzinę, a przede wszystkim chęć ich przetrwania

w ciężkich warunkach. Mimo negatywnych emocji, jakie może budzić temat książki, opowieści bohatera są przekazane w sposób przystępny dla najmłodszych czytelników, przy okazji przybliżając im tak ważną część historii, jaką była zagłada Cyganów podczas II wojny światowej. Projekt zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji.

GDZIE
WARTO
BYĆ ?

Wielokulturowy Lublin

22-28 maja 2014

Lublin słynie ze swoich wielokulturowych korzeni, jest miejscem gdzie krzyżowało się wiele kultur i każda z nich miała w nim swoje miejsce. Aby udowodnić i zarazem podkreślić wagę tego dziedzictwa co roku, już od wielu lat organizowane jest wydarzenie podczas, którego prezentowany jest dorobek kultur związanych z Lublinem. Co ważne projekt nie polega wyłącznie na ukazaniu przeszłości, ale również pokazuje to co dzieje się współcześnie. Dzięki prelekcjom, wystawom, warsztatom, koncertom, itp. mieszkańcy miasta i nie tylko mają okazję uczestniczyć w wielu ciekawych wydarzeniach artystycznych, ale przede wszystkim mogą zdobyć wiedzę na temat ważnych i aktualnych zjawisk społecznych i kulturalnych. Celem spotkań w ramach „Wielokulturowego Lublina” jest poznanie i promocja tolerancji i poszanowania innych kultur, a także podkreślenie ich dorobku i wkładu w dziedzictwo kulturowe Lublina. Organizatorem wydarzenia jest Centrum Kultury w Lublinie we współpracy z organizacjami reprezentującymi mniejszości etniczne i wyznaniowe Lublina.

GDZIE

WARTO

BYĆ ?

Bajka o Księżniczce Sindi i Morskim Potworze

W szkole 23 w Radomiu została przedstawiona inscenizacja bajki romskiej autorstwa Stanisława Stankiewicza romskiego działacza i pisarza. W bajce wystąpiły dzieci ze szkoły 23 w Radomiu i dwie śpiewające dziewczynki romskie ze szkoły 32 w Radomiu. Nad całością czuwało grono pedagogiczne Marlena Bereśnińska, Anna Kowlaczyk, Elzbieta Pekacka, Marzena Głuch, Joalanta Markwat, która przygotowała przepiękną scenografię.

CZEGO

WARTO

POSŁUCHAĆ ?

Kayah, „Transoriental Orchestra”

Płyta w nurcie World Music to kolejne wydawnictwo w karierze znanej polskiej piosenkarki – Kayah, która w swojej karierze artystycznej tworzyła podobne utwory m.in. z Goranem Bregoviciem, Cesarią Evorą i Verą Bilą. Tym razem, jak podkreśla w wywiadach korzysta ze spuścizny Żydów z całego świata, a natchnieniem był udział w festiwalu Singera w Warszawie. Na płycie znalazły się pieśni Żydów aszkanazyjskich i sefardyjskich, a także m.in., utwór „Kicy bidy i bokha”, wiersz Papuszy, do którego muzykę skomponował Jan Kanty Pawluśkiewicz. Kayah śpiewa po hebrajsku, w jidysz, ladino i arabsku, macedońsku, romsku. Do nagrania płyty artystka zaprosiła wielu instrumentalistów, wywodzących się z różnych kultur, m.in., polskiej, ukraińskiej i irańskiej. Płyta została wydana w formie książeczki, złożonej z dwoma płytami CD. Producentem płyty jest bułgarski kompozytor muzyki filmowej Atanas Valkov.

Z KRONIKI DZIEJÓW ...

Wielki powrót cygańskiego wozu

Wóz cygański – nieodzowny element kojarzący się nam z barwnymi taborami wędrującymi z miejsca na miejsce. W ostatnich latach oryginalne romskie „var-do” na nowo stał się obiektem pożądania...

W rzeczywistości takie wozy były używane przez Romów tylko przez ostatnie 150 lat. Wcześniej wędrujący Cyganie swą podróż odbywali najprawdopodobniej pieszo, a cały dobytek przewozili na osłach, wielbłądach bądź mułach lub ciągnęli w niewielkich drewnianych wózkach. Za miejsce odpoczynku służyły im początkowo szałaszy budowane najczęściej z gałązek leszczyny pokrytych płótnem lub zwierzęcą skórą. W późniejszym okresie wśród Cyganów zaczęły upowszechniać się namioty, które zostały zaczerpnięte najprawdopodobniej od ludów europejskich. Wozy przeznaczone do mieszkania wynaleziono we Francji około 1810 roku i na początku używane były głównie przez cyrkowców. Od mniej więcej 1850 roku zaczęli mieszkać w nich Cyganie.

Wozy romskie, w przeważającej

większości, nie były budowane przez cygańskie społeczności, a świeżo poślubione małżeństwa nabywały je najczęściej od rzemieślników zawodowo zajmujących się ich tworzeniem. Do budowy wozu, która trwała od 6 do 12 miesięcy, wykorzystywano najczęściej drewno dębu, wiązu, orzecha i sosny. Podróżujący Romowie wierzyli iż zmarły jest tak długo związany ze swoim ziemskim dobytkiem dopóki się go nie spali, zatopi lub zakopie. Dlatego gdy właściciel jakiegoś wozu umierał często jego wóz także palono.

Od pewnego czasu możemy zaobserwować powracające zainteresowanie cygańskimi wozami. Doceniany zostaje przede wszystkim kunszt i wyjątkowe zdolności dawnych rzemieślników, które nowe pokolenie młodych projektantów i stolarzy próbuje wiernie odtworzyć. Takim przykładem jest Holender – Kees Hoekstra, który od ponad dwudziestu lat restauruje, projektuje i buduje wozy cygańskie. Jego pasja miała swój początek już w latach 60-tych, gdy jako dziecko po raz pierwszy zobaczył jeden z nich. Wtedy to obiecał sobie, że kiedyś sam taki zbuduje. Pierwszy swój wóz Kees odrestaurował przy pomocy pożyczonych narzędzi i zajęło mu to dokładnie 20 weekendów. Odzew i zainteresowanie ze strony bliższych i dalszych znajomych mile go zaskoczyły a jako że niewiele dawnych wozów cygańskich zachowa-

to się do dnia dzisiejszego, Hoekstra postanowił sam projektować i budować je od podstaw. Konstruowane przez Holendra wozy zyskały popularność wśród różnego rodzaju nabywców. Jedni zamieszkali w nich na stałe, inni – właściciele kempingów i hoteli – nabyli je z myślą o urozmaiceniu pobytu swoim gościom. Jak dotąd firma Hoekstry zbudowała i sprzedała około 80 wozów. W swojej ofercie ma też wozy do wynajęcia rozsiane po kempingach całej Francji.

Wóz na kempingu w miejscowości Ajoux, Francja. (fot. roulottes.nl)

Jeśli marzy nam się coś więcej niż tylko kilka let-

nich miesięcy spędzonych w wozie cygańskim na kempingu zawsze możemy iść o krok dalej.

W 1986 roku w Wielkiej Brytanii grupa młodych ludzi, zwolenników muzyki post-punk, porzuciła swoje dotychczasowe życie w Londynie. Byli uczestnicy rave'owych imprez, uciekinierzy z zatłoczonej metropolii, nazywani w UK New Age travellers, zamieszkali w cygańskich wozach by prowadzić życie nomadów i włączyć się z jednego festiwalu muzycznego na drugi. Prawie dwie dekady później ich życie zostało udokumentowane w albumie zatytułowanym Nowi Cyganie autorstwa fotografa mody Iaina McKella, który przez blisko 10 lat fotografował grupę. Najbardziej zaskoczyło go, jak sam mówi: „połączenie starego z nowym”. Choć rodziny podróżowały wozem ciągniętym przez konia to nie zrezygnowały zupełnie z udogodnień współczesności takich jak: baterie słoneczne, telefony komórkowe, laptopy czy Facebook.

Zdjęcia pochodzą z albumu Iaina McKella „The New Gypsies”

Dzień Kultury Romskiej

Przedpołudniowy blok imprez, przygotowany przez Zespół Szkół nr 3, przeznaczony był dla dzieci. W jego ramach pokazano film „Romowie wczoraj i dziś” przygotowany przez Twoją Telewizję Morską oraz przedstawienie pt. „Jak Pan Bóg stworzył Romów”. Inscenizację taneczno-muzyczną przygotowali uczniowie SP-8 pod okiem Justyny Zabrodzkiej, Marzeny Rymskiej, Aleksandry Kwidzyńskiej, Krzysztofa Dempca oraz Marioli Cyryl i Kamili Goman.

Romom za wkład w lokalną kulturę podziękował zastępca prezydenta Bogdan Tokłowicz Kamila Goman przypomniała, że 8 kwietnia 1971 roku po raz pierwszy zebrała się w Londynie grupa Romów, aby zmanifestować swoją obecność w społeczności całego świata i zabiegać o polityczne i społeczne prawa dla własnych obywateli. W ten sposób powstał Światowy Związek Romów. Flaga romska składa się z dwóch kolorów: niebieski - symbolizuje niebo, zielony - ziemię, a koło jest symbolem wozu cygańskiego. Od

tego czasu 8 kwietnia na całym świecie i w Polsce obchodzony jest jako Dzień Kultury Romów. Na całym świecie żyje ich 13 mln, z tego w ok. 50 tys. Polsce. W Wejherowie Romowie osiedlili się na stałe 30 lat temu.

Występ nowoczesnej kapeli romskiej W wieczornej części artystycznej uczestniczyli Romowie z Wejherowa i Elbląga oraz miłośnicy muzyki romskiej. Wśród nich był również z-ca prezydenta Bogdan Tokłowicz, który wspominał początki swojej współpracy

z Romami. Prezydent wręczył kwiaty 75-letniej seniorce Romów - Mozol Cyryl oraz Izabeli Stankiewicz z Elbląga. Podczas spotkania Kamila Goman podkreśliła, że dzięki współpracy z zastępcą prezydenta Bogdanem Tokłowiczem od 4 lat w ramach wspólnie opracowanych projektów zakupywane są przez miasto podręczniki szkolne i przekazywane bezpłatnie romskim dzieciom. - Przekonujemy młodzież romską, że bez wykształcenia nie da się funkcjonować w społeczeństwie - mówi Kamila Goman.

Występ tradycyjnej kapeli romskiej W programie artystycznym wieczoru, który przedstawiała Jolanta Rożyńska - dyrektor WCK, wystąpiły zespoły amatorskie z Wejherowa i Elbląga, a następnie profesjonalny zespół romski „Hitano”. Należy podkreślić, że po raz pierwszy zorganizowano w naszym mieście oficjalne obchody Dnia Kultury Romskiej. Dodajmy, że w WCK została zaprezentowana wystawa fotografii romskich i okolicznościowy plakat. W holu można było obejrzeć manekin kobiety ubranej w tradycyjny strój romski. (p)

HOROSKOP ZAWODOWY

Baran

Charakterystyka znaku

Osoby urodzone w znaku Barana mają szczerą, pogodną naturę. Tryskają energią i witalnością. Atakują często zupełnie bez potrzeby, żeby ubiec wydarzenia. Reagują bardzo emocjonalnie i szybko, gdy spodziewają się, że zostaną zaatakowane nie czekają tylko same atakują. Są stale w ruchu, aktywność jest ich wrodzoną cechą, a działanie podstawą ich osobowości. Często działają bez przemyślenia, bez świadomości późniejszych konsekwencji. Reagują zanim pomyślą, jak dziecko. Są urodzonymi przywódcami, buntują się przeciw wszelkim ograniczeniom. Nie pozwalają by inni kierowali ich życiem, nie lubią, gdy mówi im się, co mają robić. Patrzą na wszystko ze swojego punktu widzenia. Bronią własnych przekonań, niezależnie od tego czy są one powszechnie akceptowane, robią to uparcie i nie da się ich przekonać żadnymi logicznymi argumentami. Nie tolerują zbyt ścisłej kontroli ani nadzoru nad swoimi poczynaniami, lubią swobodę działania

Dzisiejszy sekstyn Słońca do Jowisza jest dobrym czasem do spraw związanych z biznesem, nauką i kulturą. Wykorzystasz ewentualne swoje twórcze projekty. Tranzyt ten przyniesie powodzenie przy prowadzeniu spraw sądowych, w spekulacjach finansowych, jak również korzystny dla długich podróży. Możesz dziś zabiegać o poprawę uposażenia pracy czy też starania o nową pracę.

Byk

Osoby urodzone w znaku Byka są spokojne, cierpliwe, opanowane. Cenią sobie systematyczny i uporządkowany tryb życia. Twardo stąpają po ziemi, są osadzone w ziemskiej rzeczywistości. Mają silną potrzebę bezpieczeństwa emocjonalnego i materialnego i dlatego nie lubią zmian, wyborów dokonują ostrożnie biorąc pod uwagę własne dobro, a wybory te są zwykle konserwa-

tywne. Uparcie trwają przy swoim stanowisku, czasami ich upór staje się zupełnie nieuzasadniony. Działają stanowczo i konsekwentnie, powoli i rozważnie. Nikt nie musi na nich zbyt szybkiej i nagłej decyzji. Myślą konstruktywnie i metodycznie. Charakteryzuje je solidność i lojalność. Są przezorne, stałe i polegające na sobie. Nie lubią sporów i konfliktów, niełatwo jest je w nie wciągnąć. Zdecydowanie wolą życie bezkonfliktowe. Są bardzo spokojne, nawet flegmatyczne i trudno jest je wyprowadzić z równowagi, ale gdy już tracą cierpliwość to grozi to potężnym trzęsieniem ziemi. Dumą napawa je stan posiadania, są dumne ze swoich osiągnięć, szczególnie tych najbardziej namacalnych. Czują się bezpiecznie, gdy mają zabezpieczony byt, śpią spokojnie, gdy mają pełne konto w banku i własny dach nad głową. Uważają za swoje to, do czego doszły w wyniku własnych, często żmudnych i wytrwałych działań. Dobrze się czują we własnym ciele, są zmysłowe i w zmysłowy sposób odbierają przyrodę. Dobrze się czują w naturalnym otoczeniu, w kontakcie z ziemią i roślinami. Często marzą o ogrodzie, własnym domku, własnym kawałku ziemi, który dałby im poczucie bezpieczeństwa i stały kontakt z przyrodą. Dobrze się czują wśród dobrych i wypróbowanych przyjaciół, przy obficie zastawionym stole. Potrafią delektować się dobrym winem i docenią wysiłki kulinarne innych, ale same też lubią gotować i zwykle robią to dobrze. Wolą kameralne spotkania towarzyskie od zgietku tłumów. Mają zamiłowanie do luksusu, lubią wszystko to, co działa na zmysły, piękne zapachy, piękne przedmioty, biżuterię, drogie samochody. Cechuje je zamiłowanie do sztuki, rozrywki i muzyki. Zwykle uprawiają jakiś rodzaj sztuki lub rzemiosła artystycznego, lubią kolekcjonować piękne przedmioty, płyty, itp. Często są obdarzone talentem artystycznym. Szkody może im przynieść upór i sztywne stanowisko, rezygnacja z koniecznych nierzadko zmian. Mają skłonność do lenistwa i wygodnictwa oraz przyziemnego materializmu. Są zachowawcze i trudno im się dostosować do zmieniającego się świata. Mogą też być skąpe, zaborcze, mogą traktować swoich bliskich jak własność. Dobrze się czują w zawodach związanych z ziemią, nieruchomościami, bankowością, finansami. Mogą osiągać sukcesy w różnych dziedzinach sztuki.

KIM ZOSTANĘ JAK DOROSNĘ?

MAŁGORZATA MIRGA-TAS

Małgorzata Mirga-Tas – ur. w 1978 r. w Zakopanem. W latach 1999–2004 studiowała na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych na wydziale rzeźby. Dyplom uzyskała w pracowni rzeźby prof. Józefa Sękowskiego w 2004.

Jest Romką ze szczepu Bergitka. Wychowała się w osadzie cygańskiej w Czarnej Górze na Spiszu. Po ukończeniu zakościańskiego liceum plastycznego im. W. Kenara na wydziale meblarstwa, zdecydowała się zdawać na krakowską ASP na wydział rzeźby. To tam odkryła specyficzną dla niej technikę tworzenia rzeźb z tektury, a także energię i inspirację płynącą z racji jej romskich korzeni.

Jak sama przyznaje – rzeźba jest jej najbliższa – zajmuje się również ilustracją, projektowaniem strojów, oraz biżuterii.

W jej pracach widać charakterystyczne dla niej formy, oraz motywy, które z powodzeniem udaje się przenieść na papier, tkaninę, lub materię rzeźbiarską. Mimo roz poznawalnej od razu koncepcji stylistycznej, najbardziej uderzająca jest struktura rzeźb. Technika oparta na obróbce sklezionej uprzednio warstwami tektury, daje zaskakujący efekt faktury, nieosiągalny w innych popularnych dla rzeźby materiałach. Patrząc na jej prace, możemy odnieść wrażenie, że mamy przed sobą jakby skamieniałe, pokryte tysiącletnim kurzem formy pochodzenia organicznego. Mimo, iż bryły są prawie abstrakcyjne, niemal deko-

racyjne, jesteśmy w stanie dopatrzeć się podobieństwa do istot ze świata rzeczywistego.

Wystylizowane w ornamentalną formę sylwety, jakby zmutowanych zwierząt, zastygłych w bezruchu, pokrytych ową niepokojącą fakturą, zmuszają nas do refleksji nad tym, co nieprzemijalne. Patrzącemu na te rzeźby wydaje się, że istnieją poza czasem. Nie wiemy czy mamy przed sobą rzecz z okresu prehistorycznego, czy być może z odległej przyszłości.

Ramy czasu przestają istnieć, bo „istota rzeczy” jest uniwersalna i ponadczasowa.

W rysunkach – malarstwie, których technika jest połączeniem pasteli, farb różnego rodzaju, wklejanych wycinków z czasopism, cekinów, tektury i płótna itp. widzimy duże przywiązanie do ornamentalnych form i kresek.

Często są one tłem do portretów lub pozostają same w sobie dekoracyjną ilustracją. Obok dynamicznych, pozakręconych linii, uderza zdecydowany intensywny kolor. Ta sama koncepcja rysunkowa jest przenoszona na ręcznie malowane kreacje.

Małgosia jest także autorką projektów strojów inspirowanych modą romską, które następnie ręcznie wykańcza aplikacjami oraz rysunkiem. Mieszka i tworzy w Czarnej Górze.

Jest także współautorką projektu „Romski pstryk”.

Wystawy:

2003 – wystawa zbiorowa rysunku w Pałacu Sztuki.

2004 – „Marzenie i Konflikty” wystawa rysunku i technik mieszanych w „Fabryce Schindlera”

2004–2007 – Stała ekspozycja w bibliotece na ul. Rajskiej w Krakowie.

Znajdowały się tam dwie rzeźby „Zwierzę” i „Tabor”(dyplom)

2004 – Prezentacja prac podczas wizyty księcia Edwarda w Krakowie.

2007 – prezentacja prac podczas Dni Kultury Romskiej w Andrychowie.

2008 – prezentacja prac w Miejskim Instytucie Kultury w Krakowie.

2008 – prezentacja prac podczas Dni Kultury Romskiej w Andrychowie.

2008 – prezentacja prac w Urzędzie Miejskim z okazji Dni Kultury Romskiej w Jaśle.

Muzeum w Göteborgu najlepsze

Prestiżowy tytuł Muzeum Roku 2014 został przyznany Muzeum Miejskiemu w Göteborgu. Do placówki powędrowała również nagroda za wystawę roku 2013.

W tym roku Muzeum Miejskie w Göteborgu okazało się lepsze od Bildmuseet w Umeå oraz oddziału Moderna Museet w Malmö. Jury w uzasadnieniu werdyktu doceniło nowatorski projekt göteborgskiej placówki dotyczący Romów „Rom san – är du rom?”. Rezultatem tego przedsięwzięcia jest między innymi wystawa „Vi är romer – människorna bakom myten” (Jesteśmy Romami – ludzie za mitem), którą odwiedziło ponad 100 tysięcy osób i która otrzymała nagrodę za wystawę roku 2013.

– Muzeum w Göteborgu dzięki swojemu projektowi pogłębiło wiedzę zarówno władz, jak i obywateli o uprzedzeniach i dyskryminacji, z którą spotykali się daw-

niej i dziś ci spośród nas, którzy są Romami – powiedziała w wywiadzie dla Göteborgs-Posten Louise Andersson, sekretarz szwedzkiego oddziału Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM) oraz członkini jury. Wyróżnienie zostało przyznane po raz osiemnasty przez Państwowe Stowarzyszenie Muzeów Szwecji (Riksförbundet Sveriges museer) oraz szwedzki oddział Międzynarodowej Rady Muzeów (International Council of Museums), a nagrodę wręczyła szwedzka minister kultury Lena Adelsohn Liljeroth na spotkaniu Stowarzyszenia Muzeów, które odbyło się we wtorek w Umeå. Co ciekawe, werdykt ogłoszono w Międzynarodowy Dzień Romów, który przypada 8 kwietnia.

Tytuł Muzeum Roku jest przyznawany od 1994 roku. Wśród laureatów nagrody znajdują się między innymi Muzea w Malmö (2002), Moderna Museet w Sztokholmie (2003), Muzeum Kultury Światowej w Göteborgu (2009), a w zeszłym roku wyróżnienie to otrzymało Muzeum Jamtli w Östersund.

Romowie w Szwecji

2 grudnia 1999 roku Parlament Królestwa Szwecji przyjął rządowe propozycje dotyczące ujednoczenia polityki prowadzonej w stosunku do mniejszości, przyznając tym samym mieszkającym w tym kraju Romom status mniejszości narodowej, a językowi romskiemu rangę oficjalnego języka mniejszości.

Historia obecności Romów w Skandynawii nie jest dokładnie znana. W Szwecji ludność romska jest obecna od XVI wieku. W Sztokholmskiej Księdze Medytacji duchowny Olai Petri opisał jak liczna grupa Romów przybyła do miasta w roku 1512. Określił ich mianem Taterzy.

Do mniej więcej 100 lat temu byli zamiennie nazywani Tatarami (określenie włóczędzów, wędrowców) bądź Cyganami. Przez wiele wieków Romowie, którzy przybywali do Szwecji, byli następnie przesiedlani do Finlandii, będącej wówczas częścią szwedzkiego imperium.

W Szwecji, tak jak i w innych krajach władze świeckie i kościelne wydawały w XVII wieku dekrety nakazujące Romom opuszczenie kraju. W XVIII wieku wiele osób narodowości romskiej było wcielanych do wojska. Pozostali wysyłani byli do przymusowej pracy oraz nakazywano im osiedlenie się. Zakaz dla imigracji Romów został wprowadzony w roku 1914 i obowiązywał do 1954. W okresie pomiędzy I a II wojną światową kwestia Cyganów i Tatarów była przedmiotem burzliwej debaty, gdzie dominowały akcenty rasistowskie i tendencyjne spojrzenie z punktu widzenia biologii.

W porównaniu z innymi krajami ludność Szwecji była w przeszłości jednolita narodowo. Obecnie jest to już nieaktualne, gdyż 1 na 5 mieszkańców tego kraju ma inne niż szwedzkie korzenie etniczne.

W chwili obecnej społeczność romska w Szwecji liczy około 40.000 – 50.000 osób łącznie z wędrowcami. Liczba ta jest trudna do zweryfikowania, gdyż szwedzkie statystyki ludnościowe nie zawierają szczegółów kontekstu etnicznego.

Romska populacja w Szwecji nie jest jednolita. Składają się na nią potomkowie romskich grup przybyłych w XVI wieku, jak i Romowie którzy przyjechali do Szwecji w II połowie XX wieku. Wśród najstarszych grup jest 3.200 fińskich Romów Kale. Wielu z nich przemieszcza się tam i z powrotem pomiędzy dwoma tymi krajami. Również wędrowcy szacowani na 20.000 mają swe korzenie w XVI wieku.

W skład romskiej społeczności w Szwecji wchodzi także 2.500 Romów kalderyjskich, których praojcowie przybyli tu jako imigranci prawie 100 lat temu. Większość z pośród 15.000 Romów spoza Europy Północnej, przybyła do Szwecji w latach 60 – tych XX wieku lub później. Część przybyła jako uchodźcy z krajów powstałych po rozpadzie Jugosławii. 5.000 Romów z Bośni i Hercegowiny znalazło w Szwecji azyl. Wśród Romów spoza Europy Północnej wielu osobiście doświadczyło Porajmos – Romskiego Holocaustu w czasie II wojny światowej.

Z różnorodnym pochodzeniem wiążą się także różnice dialektów języka romskiego. Pomimo tych różnic Romowie pod-

kreślają, że stanowią jeden naród. Wspólne wartości, kultura, tradycja i doświadczenie dodatkowo spajają ich. W kwestii wiary Romowie są wyznawcami luteranizmu, katolicyzmu, greckiego prawosławia oraz islamu. Niektórzy Romowie należą do Wolnych Wspólnot Kościelnych.

Romowie w Szwecji prowadzą od lat 60 – tych osiadły tryb życia. Większość mieszka w największych szwedzkich miastach, jak Sztokholm, Goeteborg, Malmoe. Nadal zajmują wrażliwą pozycję w szwedzkim społeczeństwie i są narażeni na dyskryminację. Ogólnie rzecz ujmując Romowie doświadczają dyskryminacji we wszystkich dziedzinach życia, od szkolnictwa poprzez rynek pracy, mieszkalnictwo i opiekę medyczną, a na samej możliwości uczestniczenia w życiu społecznym na takich samych warunkach co rodowici Szwedzi kończąc.

W lutym 2000 decyzją Parlamentu Szwecja ratyfikowała Ramową Konwencję Rady Europy ds. Ochrony Mniejszości Narodowych oraz Europejską Kartę Języków Regionalnych oraz Mniejszości. W wyniku tego: Lapończycy, szwedzcy Finowie, mieszkańcy doliny rzeki Torne, Romowie oraz Żydzi są w Szwecji uznawani za

mniejszości narodowe. Dodatkowo Sami (język Lapończyków), Menkieli (język Finów z doliny Torne), wszystkie dialekty romskiego oraz Jidysz są oficjalnymi językami mniejszości.

Rząd Szwecji współpracuje z romskimi organizacjami w zorganizowanej formie od 1996. W październiku 2002 roku współpraca poszła krok dalej wraz z założeniem Rady ds. Romów jako ciała doradczego Rządu. W skład Rady wchodzi mężczyźni i kobiety z wszystkich większych grup romskich. Większość członków Rady stanowią Romowie, ale zasiadają w niej także przedstawiciele Krajowego Biura ds. Integracji, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich ds. Dyskryminacji Etnicznej oraz Szwedzkiego Stowarzyszenia Władz Lokalnych. Przewodniczącym jest Minister ds. Demokracji i Integracji.

Zadaniem Rady jest szerzenie wiedzy o sytuacji Romów w szwedzkim społeczeństwie.

W odniesieniu do dzieci jest ona również odpowiedzialna za stwarzanie równych warunków i możliwości romskim mężczyznom i kobietom w oparciu o Konwencję Praw Dziecka. Inny cel Rady to po-

kazywanie na forum publicznym za-sobów, jakie tkwią w tej społeczności. Prowadzone są też działania mające na celu zachęcanie romskich kobiet do aktywniejszego udziału w sferach tradycyjnie zdominowanych przez mężczyzn w swej grupie etnicznej.

**Dwumiesięcznik „Czas na zmianę”
opracowanie i druk współfinansowane
przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego**

Egzemplarz bezpłatny

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

